

โครงการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม: การสืบสานผ้า

ศิลปวัฒนธรรม ผ้าทอดอกคำใต้

การดำเนินงาน

จากการศึกษาบริบทการดำเนินงานของกลุ่มผู้สูงอายุทอผ้าบ้านหนองหล่ม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่ากลุ่มเกิดขึ้นจากความต้องการที่จะฟื้นฟูและพัฒนามาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า อีกทั้งยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่พบปะและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคมภายนอก โดยในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มได้มีการนำมาพัฒนาเป็นสินค้าประเภทย่ามใส่สิ่งของและเสื้อผ้า โดยจากการวิเคราะห์บริบทการดำเนินงานของกลุ่มพบว่ากลุ่มมีสมาชิกที่เป็นปราชญ์ด้านการทอผ้าที่มีประสบการณ์มาอย่างยาวนานและสามารถถ่ายทอดไปยังบุคคลที่สนใจได้ ในส่วนของการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าพบว่า วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในการผลิตส่วนใหญ่มาจากภายในจังหวัดพะเยา กระบวนการจัดซื้อจัดหาและการวางแผนการผลิตยังคงใช้วิธีการแบบดั้งเดิมคือซื้อที่ละมาก ๆ เพื่อลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดซื้อ การผลิตในปัจจุบันเป็นการผลิตตามรายการสั่งซื้อซึ่งมีเข้ามาอยู่ตลอดเวลา ยังไม่มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับจำนวนแรงงานที่ผลิตเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีเวลาว่างจะมีทำเป็นอาชีพเสริม ทำให้บางครั้งปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ จากการวิเคราะห์ของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตพบว่าของเสียที่เกิดขึ้นคือเส้นด้ายที่ขาด หลุดไม่ต่อเนื่องกับเส้นด้ายอื่น และระยะเวลาในการคีเส้นด้ายจากหลัจากการสั่งซื้อมาจากที่อื่น ทำให้เสียเวลาไปในขั้นตอนดังกล่าวค่อนข้างนาน เพราะเนื่องจากทางกลุ่มเน้นใช้เครื่องมือการผลิตแบบดั้งเดิม ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ดังกล่าว ทางคณะผู้ดำเนินงานจึงมองเห็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานผลิตและการสร้างเรื่องราวของวัฒนธรรมการทอผ้าของกลุ่มที่จะมุ่งเน้นไปสู่ Green Heritage Textile บนพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจที่เขียวที่ลดของเสียและสร้างเสริมภาพลักษณ์การเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานสืบสานผ้าศิลปวัฒนธรรม ผ้าทอดอกคำใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและการนำหลักการธุรกิจสีเขียวไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดการตระหนักรู้และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผ่านการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการสื่อสารภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์และการดำเนินงานผ่านการสร้างเรื่องราวและการแนะนำ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลา เพื่อให้บุคคลทั่วไปเกิดการรับรู้และเข้าใจในเอกลักษณ์ของผ้าทอดอกคำใต้ บ้านหนองหล่ม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ด้านเศรษฐกิจ สมาชิกกลุ่ม ผู้สูงอายุผ้าทอ บ้านหนองหล่ม อำเภอดอกคำใต้ มีรายได้จากการดำเนินงานทอผ้าเพื่อการ จัดจำหน่าย และมีระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มสามารถ ลดของเสียที่เกิดขึ้นจาก กระบวนการผลิต หรือเป็นการ ลดระยะเวลาการผลิต รวมถึง การสื่อสารถึงความเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ
 อาจารย์ชาลุชัย พรหมมี, อาจารย์กมลพมพ์ รัตตสวณวงศ์,
 อาจารย์บุรินทร์ บัณฑิตวงศ์, อาจารย์คณิสส์ คณิสราพรพมพ์
 และ ดร.รัญทิพย์ คฤหิโยธิน